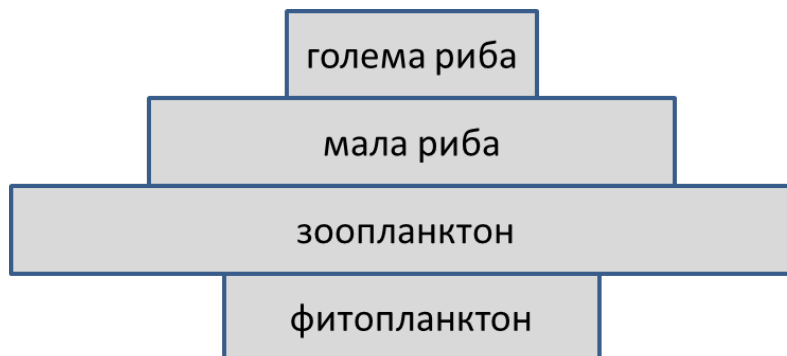

5. ДРЖАВЕН НАТПРЕВАР ПО БИОЛОГИЈА (одговори)
I година

1. Изгледот на пирамидата остава впечаток дека биомасата на фитопланктонот е помала во однос на биомасата на зоопланктонот, што не е точно. Што всушност се случило?

а) зоопланктонот се исхранува со фитопланктонот и во одреден период биомасата на фитопланктонот е многу мала. Меѓутоа стапката на репродукција на фитопланктонот е висока и на тој начин се регулира бројот на единки кои се изедени од страна на зоопланктонот.

б) не постои ваков тип на пирамида

в) Стапката на репродукција на зоопланктонот е висока и оттаму произлегува повисоката биомаса на зоопланктонот во однос на фитопланктонот.

г) фитопланктонот се одликува со најмал процент на енергија и оттаму произлегува ваквиот изглед на пирамидата

(2 бода)

2. Наведи ги деловите на рефлексниот лак.

**Рецептор/сетилен орган → сензитивен / аферентен
нерв → ЦНС / нервен / мозочен / анализатор /
рецептивно поле → моторен / еферентен нерв →
ефектор**

(5 бода)

3. Биологот дава извештај дека во примерокот од езерска вода има вкупно 5 милиони диатомеи на метар кубен од видот *Cyclotella bifacialis*. Што измерил биологот?

а) ареал на дистрибуција

б) дисперзија

в) **густина**

г) популација

(3 бода)

4. Поврзи ги дадените организми со нивниот начин на размножување поврзувајќи број со буква!

1. проста делба	а) хидра	1. в
2. ризом	б) љубичица	2. д
3. дождовен црв	в) парамециум	3. г
4. пупка	г) двополово животно	4. а
5. лист	д) ирис - перуника	5. б

(5 бода)

5. Потврди ја точноста на дадените тврдења со заокражување на Точно или Неточно. Доколку сметаш дека тврдењето е неточно, во четвртата колона напиши го точниот поим.

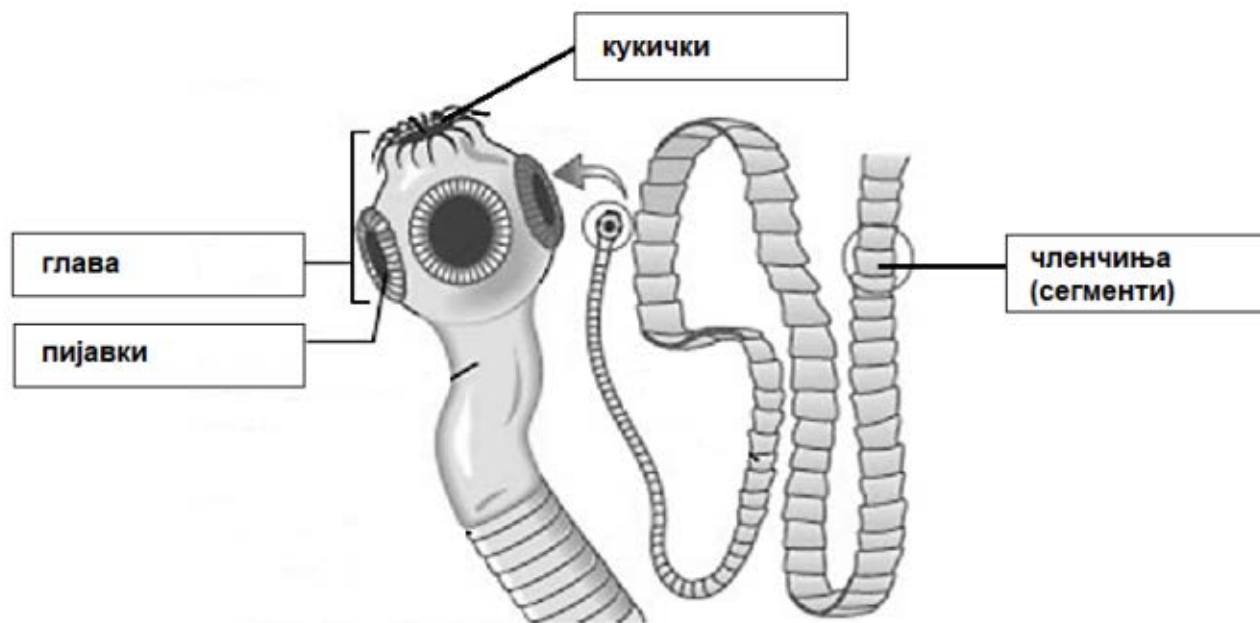
Пример :

Зајакот припаѓа во класата Reptilia	Точно	Неточно	Mammalia
--	-------	---------	----------

Пајакообразните организми (Chelicerata) припаѓаат на групата Echinodermata .	Точно	Неточно	Arthropoda (2)
Сверогуштер е преодна форма помеѓу Amphibia и Reptilia	Точно	Неточно	Reptilia и Mammalia (3)
Птиците се хомеотермни организми.	Точно	Неточно	(1)
Трипанозомата ја предизвикува болеста Лајшманија	Точно	Неточно	Спиечка болест (2)
Зелените алги во клеточниот сид имаат целулоза и пектин.	Точно	Неточно	(1)
Работата на мазните мускули е регулирана од централниот нервен систем .	Точно	Неточно	(1)
Збир на гени кои кружат и се пренесуваат во една популација или вид се нарекува генетичка рамнотежа .	Точно	Неточно	Генофонд (2)
Настанувањето на нови видови од еден заеднички предок на ист простор се нарекува алопатричка специјација .	Точно	Неточно	Симпатричка (2)

(14 бода)

6. На сликата подолу е прикажан шематски приказ на говедска тенија која припаѓа на типот (покрај народното наведи го и латинското име) Сплескани црви (1), Plathelminthes. (2) Во празните полиња наведи ги деловите од телото на тенијата на кои е посочено.

(7 бода)

7. Поврзи соодветно фамилија (број) со претставник (буква).

Фамилија	Претставник	Број-буква
Fabaceae	а) салеп	1- з
Malvaceae	б) гладиола	2- j
Solanaceae	в) босилек	3- ж
Liliaceae	г) кокиче	4- ģ
Euphorbiaceae	д) невен	5- и
Brassicaceae	ѓ) зумбул	6- s
Asteraceae	ж) тутун	7- д
Apiaceae	з) кикиритки	8- к
Orchidaceae	с) карфиол	9- а
Iridaceae	и) рицинус	10- б
Fagaceae	ј) памук	11- л
Amaryllidaceae	к) морков	12- г
Lamiaceae	л) бука	13- в

(13 бода)

8. Конструирај пирамида на бројност според бројноста на дадените организми.

Гасеници – 1569; Пајаци – 762 ;Бука – 1; Кос – 5.

(5 бода)

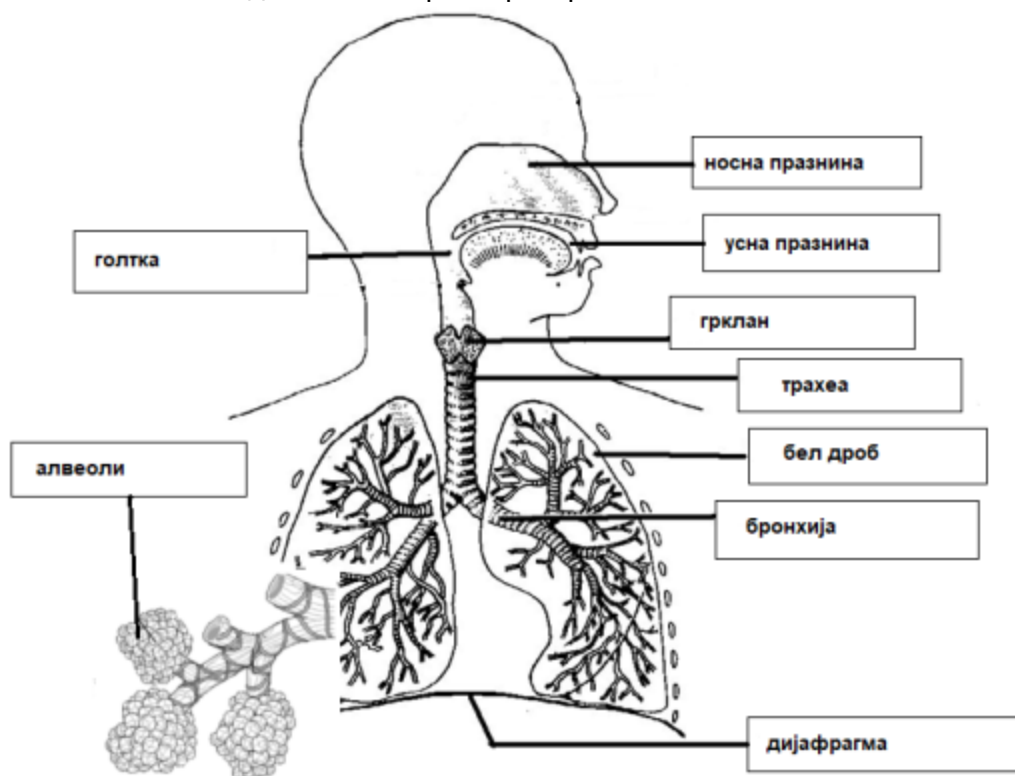
9. За да се одреди густината на популацијата на пеперутката монарх која го населува Градскиот Парк, 100 пеперутки се уловени, маркирани со точка на нивните крила и потоа пуштени назад во средината. Следниот ден, други 100 пеперутки се уловени, вклучувајќи и 20 повторно уловени пеперутки, односно оние пеперутки кои биле уловени и маркирани претходниот ден. Густината се пресметува како однос помеѓу производот од бројот на примарно маркирани единки и бројот на единки колекционирани при вториот улов од една страна, и бројот на маркирани единки уловени при вториот обид

Точната пресметка на густината на популацијата изнесува:

- а) 1100
- б) 200
- в) 1000
- г) 900 000
- д) 500**
- ѓ) 400

(5 бода)

10. Во празните полиња напиши ги деловите на респираторниот систем.

Носна празнина/нос/ноздри   Усна празнина/уста   Трахеа/дишник

Во кој дел од респираторниот систем настанува размена на гасови?

На ниво на алвеоли

(10 бода)

11. Одговори ги прашањата дадени во табелата.

Кај која класа на животни се појавува зачеток на 'рскавичен 'рбет? (наведи го латинското име)	Cyclostomata
Како се нарекуваат дејствијата со кои биоценозата влијае на промените на условите во биотопот?	Реакции
Коалата е вид кој се исхранува со лисја од еукалиптус. Каква е еколошката валенца на коалата според факторот исхрана?	Стеновалентни , тесна еколошка валенца, стенофаг
Како се нарекува процесот во кој органскиот азот, кој потекнува од органски молекули, под дејство на почвени бактерии преминува во неоргански соединанија како што се NH_3 и NH_4^+ ?	Амонификација
Како се нарекува процесот на одделување на делови од големите молекули, врз основа на нивниот електричен полнеж и големина?	Електрофореза
Како се нарекува промената на биоценозата во функција на време?	Сукцесија, преобразба
Какво потекло има севкупниот кислород во атмосферата?	Биогено
На кој тип организми припаѓа морскиот крин? (наведи го латинското име)	Echinodermata

(10 бода)

12. Заокружи **Т** за точно и **Н** за неточно.

Централизираниот нервен систем може да биде ганглионарен и мрежест	Т	Н
Под филогенија се подразбира еволутивниот развоток на еден организам.	Т	Н
Мозокот на јагулата е заштитен со три обвивки.	Т	Н
Терминот „делириум тременс“ означува алкохолно лудило	Т	Н
Половите жлезди кај човекот се формираат во пубертетот.	Т	Н
Предвидувањето подразбира анализа на независната променлива	Т	Н
Плазмодиумот кај претставниците од класата <i>Mухотуссетес</i> се исхранува со фагоцитоза.	Т	Н
Само складираната енергија е енергија која им е достапна на организмите во наредното трофичко ниво од синџирот на исхрана.	Т	Н
Клетките на кожата се видливи со голо око.	Т	Н

(9 бода)

13. Секое од наведените организми сместете го во соодветниот квадрат!

**Клунар , Јазовец , Тупаи, Носорог, Тулен, Твор,
Мравојаден еж, Врескач, Коза, Магаре, Фока, Лама**

Клунар

Мравојаден еж

Цицачи со клоака

Твор

Јазовец

Сверови

Тулен

Фока

Водни цицачи

Магаре

Носорог

Нечифтнокопитни

цицачи

Коза

Лама

Чифтнокопитни

цицачи

Врескач

Тупаи

Примати

(12 бода)